

Voorwoord

In iedere slok water die een mens drinkt kunnen moleculen aanwezig zijn die ook al eens door Napoleon, Socrates of Bordewijk zijn gedronken. Het regenwater dat de eenzame fietser trotseert kan hetzelfde water zijn als het water dat Columbus de Atlantische Oceaan overdroeg. Toch heeft water geen geschiedenis.

Aanraking door historische figuren heeft geen enkele zichtbare uitwerking op water en zelfs instraling door Jomanda heeft voor de eenvoudige sterveling geen zichtbaar effect. Water is anoniem en vluchtig, maar dat betekent niet dat het geen invloed op de loop der geschiedenis heeft. Water is een voorwaarde voor overleven en in veel gevallen ook oorzaak van overlijden. De oudste bekende beschavingen ontstonden aan rivieroever, en nog altijd is toegang tot een zeehaven een bestaansvoorwaarde voor menig land.

Water kan ook uiterst destructief zijn. Talloze mensenlevens gingen, en gaan tot op de dag van vandaag, verloren door cholera en malaria. Dergelijke watergebonden ziektes maken veel meer slachtoffers dan overstromingen. Toch hebben vooral overstromingen een grote invloed gehad op de Nederlandse geschiedenis.

Reden genoeg voor de redactie van Groniek om een nummer te wijden aan water. Vijf uitgesproken vochtige artikelen zijn in dit nummer samengebracht, die allen ingaan op een aspect van de omgang met water van de mens in het verleden. In het eerste artikel gaat Ed Noort in op de betekenis van water in de zondvloedverhalen in het Nabije oosten. Over de betekenis van water in de samenleving in het oude Mesopotamië schrijft Herman Vanstiphout. Het derde artikel van Dirk Claes gaat over water en zijn rol en betekenis in de katholieke kerk, en gaat daarbij dieper in op het sacrament van de doop. Birgitta Dolfing beschrijft de geschiedenis van de Nederlandse waterschappen, en de rol van deze waterschappen in het ontstaan van de Nederlandse bestuurlijke structuur. Het laatste artikel, van de hand van Anneke Driessen, behandelt de watersnoodrampen in Nederland van de afgelopen twee eeuwen, en de ontwikkeling van de hulpverlening na deze rampen.

In het eerste artikel van het supplement beschrijft Dick Spreeuwers de ontwikkeling van fabrieksdokter tot arbo-arts in een geschiedenis van de bedrijfsgezondheidszorg in Nederland. Maarten Reith gaat in op de moge-

lijkheden van nieuwe media als internet en cd-rom bij het schrijven van geschiedenis. In de rubriek 'klassiekers' beschrijft hoogleraar Romeins recht J.H.A. Lokin hoe zijn voorliefde voor de geschiedenis van het recht is ontstaan. In het artikel over religie en politiek in Soedan gaat Tjitske Ypma in op de situatie van de laatste 50 jaar in Soedan. Als afsluiting een interview van Luc Wierds met Professor P.G.J. Meiring, lid van de waarheidscommissie in Zuid-Afrika.

Tot slot wensen wij u natuurlijk veel leesplezier toe.

De redactie